

Biografisk text från 1859

Uppfinnaren Georg Scheutz

Biografi:

Uppfinnaren Georg Scheutz
– Återutgivning av text från 1859

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-225-1

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du veta mer om en av 1800-talets mest kända svenska uppfinnare – Georg Scheutz.

Han var berömd över hela världen på grund av den programmerbara räknemaskinen han skapade.

Den här texten publicerades ursprungligen 1859 i den svenska tidskriften "Ny Illustrerad Tidning" med rubriken "Georg Scheutz". Texten publicerades anonymt.

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksbiblioteket i december 2016.

Du får gärna länka till den här e-boken eller skicka vidare e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Biografi: Uppfinnaren Georg Scheutz

Den här texten publicerades ursprungligen i januari år 1859 i tidskriften "Ny Illustrerad Tidning" med rubriken "Georg Scheutz". Texten publicerade anonymt.

Aldrig har mekaniken mera fullständigt blifvit använd i intelligensens tjänst, än genom hrr Georg och Edvard Scheutz's »räkne-maskin», yttrar den sakkunnige fransmannen Ph. Blanchard uti Siècles »Revue scientifique». Instämmande uti detta välförtjenta loford, kunna vi icke dölja vår billiga stolthet öfver att den likaså snillrikt tänkta som praktiskt gagnande uppfinning, hvarom här är fråga och som jemväl både i England och Amerika vunnit erkännande och beundran, är gjord af tvenne svenskar, far och son, hvilka efter många års arbete och uppoffringar, ändtligen hafva den tillfredsställelsen att se sitt utomordentligt sinnrika verk icke blott uppfattadt, utan äfven tillämpadt af verlden.

Vårt gamla land, numera, såsom man påstår, en politisk obetydlighet samt dessutom bestämdt ett af de fattigare både på folk och guld, har af de segrar, det vunnit på slagfälten, knappast andra frukter i behåll än sina minnen, med hvilka man i tid och otid skryter, liksom

funnes inga andra att beprisa och besjunga än sådana som efter konstens regler slagtat folk och grusat städer. Men Sverge har vunnit andra segrar, som man utan rysning kan beskåda, — lagrar, som man kan beröra, utan att fläckas af blod. Det har segrat i konst, i vetenskap, i teknik; det har på dessa andens och intelligensens oändliga fält heroer att uppvisa, hvilka för samtid och efterverld gjort eröfringar som äro en välsignelse för jorden, fast de icke gjort så mycket buller af sig som krigets bragder. Det är endast förstörelsen som larmar och dånar. Det goda, det gagnande och välgörande skjuter tyst och stilla fram, liksom liljorna på marken.

Till antalet af män, som genom fredliga idrotter utmärkt sig och sålunda hedrat sitt fädernesland på samma gång de skapat sin egen ära, räkna vi Georg Scheutz, hvars utbildning i dag meddelas vår publik. Georg Scheutz, född i Jönköping den 23 Sept. 1785, tjenstgjorde någon tid såsom auditör vid Svea artilleri, men egnade sig derefter åt en mängd litterära arbeten, en gifven följd af hans stora humanistiska bildning. Han har skrivit belletristiska stycken på prosa och vers, öfversatt från flera språk teaterstycken, redigerat tidningar, utgifvit italiensk ordbok och språklära, författat handbok i ritkonsten, skrivit elementarbok i naturhistorien, uppfunnits valspress för bok- sten- och zink-tryck, förfärdigat ett instrument för etsning af bokstäfver, hittat på säkerhetsventiler för ångpannor samt slutligen uppfunnit och, gemensamt med sin bror Edvard, fulländat den *Tabellmaskin för uträkning, sättning och stereotyptryck af matematiska arbeten m. m.*, hvilken vid verlds-expositionen i Paris 1855 utmärktes med hedersmedalj och hvars praktiska nytta blifvit under de derpå följande åren alltmera af erfarenheten vitsordad.

De större tidningarna hafva redan berättat, att Förenta staterna

inköpt ifrågavarande maskin för Dudley Observatorium uti Albany, der man redan börjat arbeta med densamma och tryckt en mängd kalkyl-tabeller; äfvensom att engelska regeringen beställt af uppfinnarne en ny maskin af samma storlek och konstruktion som den förra och hvilken företrädesvis skall användas för uträknande och tryckande af statistiska tabeller af »General Register Officie».

Maskinen, till det yttre snarlik ett positiv, sättes lik detta i verksamhet medelst en vef, och man vefvar fram resultater, säkrare än den bästa räknemästare kan åstadkomma. Banko-verken, ingenjörskorpserna, statistiken, astronomien m. fl. skola snart fly till den lilla vefven, och verlden befrias från mycket grubbel, hufvudet från många myror.

Viktiga ord och personer

Belletristisk.

Gammalt ord som betyder "skönlitterär".

Scheutz, Edvard.

[1821–1881] Svensk uppfinnare. Skapade tillsammans med sin far Georg världens första programmerbara räknemaskin med inbyggd tryckpress.

Scheutz, Georg.

[1785–1873] Svensk uppfinnare och bokförläggare. Arbetade länge på tidningen Aftonbladet. Är mest känd för att ha skapat världens första programmerbara räknemaskin med inbyggd tryckpress.

Le Siècle.

Fransk dagstidning som publicerades mellan åren 1836–1932. När tidningen var som populärast år 1860 hade den en upplaga på 52 000 exemplar.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"

- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)